

Vážené čtenářky a čtenáři,

poslední, Pátá hodnotící zpráva Mezvládního panelu pro klimatickou změnu (IPCC) z let 2013 a 2014 přinesla několik scénářů dalšího vývoje klimatického systému Země v závislosti na tom, jaké budou globální emise skleníkových plynů. Tento parametr je klíčový, protože jejich objem určuje koncentraci skleníkových plynů v ovzduší a tím i velikost atmosférického skleníkového efektu, hlavní příčiny oteplení a následně ovlivňuje všechny další projevy globální klimatické krize. Vazba mezi obsahem CO₂ a dalších plynů a průměrnou teplotou na zemském povrchu, takzvaná citlivost klimatu, je detailně prozkoumána, stejně jako je izotopickými analýzami prokázán rozhodující podíl emisí se spalování fosilních paliv na zvýšení koncentrace CO₂ v ovzduší. Tento hlavní rámec obrazu současné krize klimatu doplňují poznatky o dalších souvislostech, zejména o roli oceánů, ale i o významných lokálních vlivech především zemského krytu či orografie, a dosud zůstává otevřena řada otázek, někdy kriticky důležitých, například možné zlomové body (tipping points) vývoje klimatu či důležité pozitivní zpětné vazby včetně možného masivního úniku metanu z ohřívajícího se mořského dna nebo tajícího permafrostu.

Jisté bohužel je, že skutečný vývoj posledních let se děje v souladu s vůbec nejhorším ze zmíněných scénářů IPCC, jak co do emisí a koncentrací škodlivých plynů, tak co do projevů klimatické krize. IPCC v říjnu 2018 (Special Report on Global Warming of 1.5°C) velmi důrazně upozornil, že už zvýšení teploty o 2°C (což je hlavní cíl Pařížské dohody z r. 2015) pravděpodobně povede k drastickým důsledkům a je nutno se všemi silami snažit nepřekročit maximum 1,5°C. Radikální snížení emisí, zejména co nejrychlejší vyloučení všech fosilních paliv, je zatím jedinou cestou, na které se shodují odborníci, politici (například současné vedení pražského magistrátu) i hnutí Fridays for Future.

Mnoho zajímavého na téma klimatické změny vás čeká i v tomto čísle.

Inspirativní čtení!

Bedřich Moldan
ekolog, publicista a politik